

Всеукраїнська громадська організація «Наукове товариство анатомів,
гістологів, ембріологів та топографоанатомів України»
Українська медична стоматологічна академія
Полтавське відділення Міжнародного фонду допомоги хворим
з наслідками травм та захворювань

DOI 10.26724
ISSN 2079-8334
E-ISSN 2412-9348

Світ медицини та біології

№ 3 (65) 2018

Науковий, медичний, екологічний журнал

Заснований в травні 2005 року
Виходить 4 рази на рік

Полтава • 2018

Засновник

Всеукраїнська громадська організація
„Наукове товариство анатомів, гістологів,
ембріологів та топографоанатомів України”

Фахове наукове видання України (Наказ МОН
України № 1279 від 06.11.2014 р.)
Медичні і біологічні науки

Чайковський Ю.Б. (Київ) – головний редактор
Ждан В.М. (Полтава) – заступник головного редактора
Шепітько В.І. (Полтава) – заступник головного редактора

Редакційна колегія:

Єрошенко Г.А. (Полтава) – відповідальний редактор
Алексина Л.А. (Санкт-Петербург), **Berezovska O.** (USA), **Бобирьов В.М.**
(Полтава), **Волков К.С.** (Тернопіль), **Геращенко С.Б.** (Івано-Франківськ),
Гольцев А.М. (Харків), **Кайдашев І.П.** (Полтава), **Луцик О.Д.** (Львів),
Pierzynowski S. (Sweden), **Цимбалюк В.І.** (Київ), **Юрченко Т.М.** (Харків)

Редакційна рада:

Аветиков Д.С. (Полтава), **Безшапочний С.Б.** (Полтава), **Безкоровайна І.М.** (Полтава),
Білаш С.М. (Полтава), **Гунас І.В.** (Вінниця), **Запорожець Т.М.** (Полтава), **Іщейкін К.Є.**
(Полтава), **Куш О.Г.** (Запоріжжя), **Крикун Є.М.** (Белгород), **Лихачов В.К.** (Полтава),
Манжос О.Ф. (Полтава), **Макар Б.Г.** (Чернівці), **Петрушанко Т.О.** (Полтава), **Попов О.Г.**
(Одеса), **Похілько В.І.** (Полтава), **Сандомірський Б.П.** (Харків), **Сілкина Ю.В.**
(Дніпропетровськ), **Скрипніков А.М.** (Полтава), **Старченко І.І.** (Полтава), **Ткаченко П.І.**
(Полтава), **Топка Е.Г.** (Дніпропетровськ), **Ульянов В.О.** (Одеса), **Чекалін М.М.** (Полтава),
Черкасов В.Г. (Київ)

Рекомендовано Вченою радою УМСА (протокол № 1 від 28.08.2018 р.)

Відповідальний за випуск – Єрошенко Г.А.
Комп'ютерна верстка – Наріжна О.М.
Наукове редагування – редакція

Включений до науково-метричної бази даних **WEB OF SCIENCE**
Розміщений на базі Наукових електронних бібліотек **eLIBRARY.RU**
та **«КИБЕРЛЕНИНКА»**
Розміщений на онлайн-базах даних **PROQUEST, INDEX COPERNICUS**
та **GOOGLE SCHOLAR**

Адреса редакції та видавця –
Українська медична стоматологічна академія,
кафедра гістології, цитології та ембріології,
вул. Шевченка, 23, м. Полтава, 36000
Тел. (05322) 7-42-15. E-mail: womab.ed@gmail.com

Сайт журналу – www.womab.com.ua

ЗМІСТ

CONTENTS

КЛІНІЧНА МЕДИЦИНА

Beketova G.V., Soldatova O.V., Gan R.Z., Horiacheva I.P., Aleksieienko N.V., Nekhaienko M.I., Zborshchik M.V.

Daily profile of blood pressure in children with mitral valve prolapse

Bodnar V.A., Prymenko N.O., Dubynska G.M., Kotelevska T.M., Bodnar L.A.

Peculiarities of the clinical course of influenza-associated pneumonia

Varzhapetian S.D., Gulyuk A.G.,

Barannik N.G., Strogonova T.V.

Chronic inflammation of the schneiderian membrane of patients with stomatogenous maxillary sinusitis according to the results the data of the lectin histochemistry

Virstyuk N.G., Sliyva N.A.

Гіпоксія-індуцибельний фактор як молекулярна мішень при гепаторенальному синдромі

Войтенко В. Л., Гуніна Л. М., Олешко В. Г.,

Носач Е. В.

Оцінка механізмів дії фармакологічного засобу на основі похідного бурштинової кислоти при фізичних навантаженнях граничної інтенсивності

Волосовець О.П., Кривопустов С.П., Мозирська О.В., Скварська О.О.,

Салтанова С.Д., Ємець О.В., Каруліна Ю.В.

Динаміка змін у поширеності хвороб та захворюваності дитячого населення країни за окремими класами хвороб після аварії на Чорнобильській АЕС

Волосовець Т.М., Дядик О.О.,

Фелештинська О.Я.

Маніфестні прояви хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту при хворобі крона

Hasiuk N.V., Levandovsky R.A., Borodach V.O.,

Klitynska O.V.

Morphological substantiation of criteria of prediction of clinical course of generalized periodontitis

Golovko S.V., Kobirnichenko A.A.,

Savytskyi O.F., Troyitskyi I.L.

Application of selective arterial embolization for treatment of benign prostatic hyperplasia in patients with high operative risk

Дашук А.М., Добржанская Е.И., Пустовая Н.А.

Изучение изменений некоторых функций эндокринной системы у больных распространенным псориазом

Didushko O. M., Herych P. R.,

Cherniavska I. V., Yatsyshyn R.I., Pankiv V.I.

Influence of the complex treatment of hypothyroidism on the leptin level in patients with primary hypothyroidism

Dmitriev M.O., Kondratyuk A.I.,

Semenenko O.N., Kondratiuk A.L.

Holdaway's soft-tissue cephalometric analysis norms for the ukrainian population: a cephalometric study

Ivanchyshyn V.V., Hasiuk P.A., Stadnyk U.O.,

Vorobets A.B., Malko N.V., Leshchuk Ye.S.

Analysis of the oral fluid's pH depending on the state

CLINICAL MEDICINE

Бекетова Г.В., Солдатова О.В., Ган Р.З., Горячева И.П., Алексеевко Н.В., Нехаенко М.И., Зборщик М.В.

Добовий профіль артеріального тиску у дітей з пролапсом мітрального клапана

Боднар В.А., Прийменко Н.О., Дубинська Г.М., Котелевська Т.М., Боднар Л.А.

Особливості клінічного перебігу грип-асоційованих пневмоній

Варжапетян С.Д., Гулюк А.Г., Баранник Н.Г., Строгонова Т.В.

Хронічне запалення мембрани шайндера при етіопатогенетичних формах стоматогенного верхньощелепного синуситу. лектінгістохімічна характеристика

Virstyuk N.G., Sliyva N.A.

Hypoxia-inducible factor as a molecular target in hepatorenal syndrome

Voitenko V.L., Gunina L.M., Oleshko V.G., Nosach E.V.

Assessing action mechanisms of pharmacological agent based on succinic acid derivative under physical loads of submaximal intensity

Volosovets O.P., Krivopustov S.P., Mozyrskaya A.V., Skvarskaia A.A., Saltanova S.D., Yemets A.V., Karulina Yu.V.

Dynamics of changes in prevalence of illnesses and morbidity of the children's population of the country by the separate classes of diseases after the Chernobyl disaster

Volosovets T.N., Dyadyk O.A., Feleshtynska O.Ya.

Manifestation of chronic recurrent aphthous stomatitis in crown disease

Гасюк Н.В., Левандовський Р.А., Бородач В.О., Клітинська О.В.

Морфологічне обґрунтування критеріїв прогнозування клінічного перебігу генералізованого пародонтиту

Головко С.В., Кобіриченко А.А., Савицький О.Ф., Троїцький І.Л.

Застосування селективної артеріальної емболізації для лікування доброякісної простатичної гіперплазії у пацієнтів з високим операційним ризиком

Дашук А.М., Добржанська Є.І., Пустова Н.О.

Вивчення змін деяких функцій ендокринної системи у хворих на поширений псориаз

Дідушко О.М., Герич П.Р.,

Чернявська І.В., Яцишин Р.І., Паньків В.І.

Вплив комплексного лікування гіпотиреозу на рівень лептину у хворих із первинним гіпотиреозом

Дмитрієв М.О., Кондратюк А.І., Семененко О.М., Кондратюк А.Л.

Норми для цефалометричного аналізу м'яких тканин за Холдавеєм для української популяції: цефалометричне дослідження

Іванчишин В.В., Гасюк П.А., Стадник У.О., Воробець А.Б., Малько Н.В., Лещу Є.С.

Аналіз водневого показника (pH) ротової рідини в

of fissures of the first permanent molars in children

Ichenko V.I., Syzova L.M., Ananieva M.M., Kotsiubailo L.P., Duda O.K.

Analysis of pertussis incidence in the Poltava region

Кисельов С.М.

Ризик несприятливого перебігу гострого q-інфаркту міокарда під впливом антикоагулянтної терапії

Kolomiytsev V.I., Marina V.N., Lukavetskiy O.V., Dovgan Yu.P.

Evaluation of the ultrasonographic scale in thyroid cancer risk stratification

Лісяна Т.О., Пономарьова І.Г., Кацалап О.М., Добровичська Л.І.

Динаміка мікроекологічних показників статевих шляхів у вагітних з запальними захворюваннями репродуктивної системи

Литвин К.Ю., Шостакович-Корецька Л.Р., Губар І.О.

Порівняльний аналіз рівня ВІЛ РНК у спинномозковій рідині та плазмі при ВІЛ-асоційованих неврологічних захворюваннях

Makeev V.F., Leshchuk Y.S., Paliy A.V., Ivanchyshyn V.V., Dubrovna L.V.

Functional comparative evaluation of prostheses with and without elastic lining

Нечитайло Ю.М., Нечитайло Д.Ю., Міхєєва Т.М., Буряк О.Г.

Особливості перебігу хронічної гастродуоденальної патології за станом периферичної мікроциркуляції у дітей шкільного віку

Ніколішина Е.В., Марченко А.В., Ніколішин І.А.

Ефективність лікування дисколоритів зубів із використанням вибілюючих систем різного типу активації та різної концентрації перекису водню

Перцева Н.О., Чуб Д.І., Гуржій О.В.

Показники добового моніторингу артеріального тиску та стан ліпідного профілю у хворих з цукровим діабетом 1 та 2 типу в залежності від швидкості клубочкової фільтрації

Пура Л.В., Svistilnik R.V., Lysytsia Yu.N., Yuzvyshyna O.V., Polishchuk O.V.

Clinical and epidemiological characteristics of serous meningitis in adults in the Khmelnytskyi region

Починська М.В., Шевчук М.І.

Класи пульсового артеріального тиску і частота призначення окремих груп кардіологічних препаратів у пацієнтів до і в ранній період після постійної електрокардіостимуляції

Фастовець О.О., Котелевський Р. А., Матвєєнко Р.Ю.

Порівняльна оцінка поверхневої адгезії *S. mutans* і *C. albicans* та механічної стійкості як експлуатаційних характеристик матеріалів для тимчасового незнімного зубного протезування

Федун І.Р., Зубачик В.М.

Структура та клінічна оцінка захворювань тканин пародонту у наркозалежних пацієнтів

залежності від стану фісур перших постійних молярів у дітей

71 Ільченко В.І., Сизова Л.М., Ананьєва М.М., Коцюбайло Л.П., Дуда О.К.

Аналіз захворюваності на коклюш у Полтавській області

74 Kyselov S.M.

Risk of unfavorable course of acute q-wave myocardial infarction upon the impact of anticoagulation therapy

78 Коломійцев В.І., Марина В.Н., Лукавецький О.В., Довгань Ю.П.

Порівняльна оцінка ультразвукографічних шкал в стратифікації прогнозу ризику раку щитоподібної залози

82 Lisyana T.O., Ponomaryova I.G., Katsalap O.M., Dobrochinska L.I.

Dynamics of microecological indicators of genital ducts in pregnant women with inflammatory diseases of reproductive system

86 Lytvyn K.Yu., Shostakovych-Koretska L.R., Hubar I.O.

Comparative analysis of the level of HIV RNA in cerebrospinal fluid and plasma in HIV-associated neurological diseases

91 Макєєв В.Ф., Лешук Є.С., Палій А.В., Іванчишин В.В., Дубровна Л.В.

Функціональна порівняльна оцінка протезів із та без еластичних підкладок

95 Nechitailo Yu.M., Nechitailo D.Yu., Miheeva T.M., Buriak O.H.

Peculiarities of chronic gastroduodenal pathology course by the status of peripheral microcirculation in children of school age

99 Nikolishyna E.V., Marchenko A.V., Nikolishyn I.A.

Efficiency of tooth discoloration treatment using bleaching systems with different types of activation and concentration of hydrogen peroxide

103 Pertseva N.O., Chub D.I., Gurzhiy O.V.

Double monitoring indices of arterial pressure and the lipid profile status in patients with diabetes mellitus 1 and 2 type depending on the glomerular filtration rate

110 Пипа Л.В., Свістільник Р.В., Лисиця Ю.М., Юзвішина О.В., Поліщук О.В.

Клініко-епідеміологічна характеристика серозних менінгітів у дорослих Хмельницької області (

115 Pochinska M.V., Shevchuk M.I.

Pulse pressure classes and frequency of use of separate groups of cardiac drugs in patients before and in the early period after pacing

118 Fastovets O.O., Kotelevskyi R.A., Matveyenko R.Yu.

Comparative evaluation of *S. mutans* and *C. albicans* surface adhesion and mechanical strength as operational characteristics of materials for temporary fixed dentures

124 Fedun I.R., Zubachik V.M.

Structure and clinical assessment of parodont diseases in drug dependent patients

використовувався аналітичний метод. Найбільший сезонне зростання захворюваності припадає на період з травня по листопад місяць, і становить 71,5% з піком у вересні (13,9%). Середній вік пацієнтів становив $34,4 \pm 14,6$ року. Хворіли переважно пацієнти, які проживали у міських поселеннях (64,2%), в порівнянні з жителями сільської місцевості (35,8%). У 100% випадків захворювання починалося з лихоманки, головного болю (94,3%), блювання (80,4%), судом (2,6%). Середній рівень цитоза в лікворі становив $422,5 \pm 291,8$ клітин з переважанням лімфоцитів, а рівень білка - $0,80 \pm 0,28$ г / л. Етіологічний фактор був визначений у 21 пацієнтів (10,9%). Хворіють переважно пацієнти з 18 до 39 років (72%). Головними збудниками серозних менингітів були віруси простого герпесу (42,8%), етеровіруси (28,6%) і мікобактерія туберкульозу (19%). У 33,7% пацієнтів спостерігалися ускладнення з боку ЦНС. Поширеність серозного менингіту серед дорослих склало 1,35 на 100 тис населення з співвідношенням між чоловічою і жіночою статтю 1,1:1.

Ключові слова: серозний менингіт, епідеміологія, етіологія, дорослі.

Стаття надійшла 14.03.18 р.

DOI 10.26.724 / 2079-8334-2018-3-65-115-118

УДК 616.12-089; 615.036.2

При исследовании использовался аналитический метод. Наибольший сезонный рост заболеваемости приходится на период с мая по ноябрь месяц, и составляет 71,5% с пиком в сентябре (13,9%). Средний возраст пациентов составлял $34,4 \pm 14,6$ лет. Болели преимущественно пациенты, проживавшие в городах (64,2%), по сравнению с жителями сельской местности (35,8%). В 100% случаев заболевания начиналось с лихорадки, головной боли (94,3%), рвоты (80,4%), судорог (2,6%). Средний уровень цитоза в ликворе составлял $422,5 \pm 291,8$ клеток с преобладанием лимфоцитов, а уровень белка - $0,80 \pm 0,28$ г/л. Этиологический фактор был определен у 21 пациента (10,9%). Болеют преимущественно пациенты с 18 до 39 лет (72%). Главными возбудителями серозных менингитов являлись вирусы простого герпеса (42,8%), этеровирусы (28,6%) и микобактерия туберкулеза (19%). В 33,7% пациентов наблюдались осложнения со стороны ЦНС. Распространенность серозного менингита среди взрослых составило 1,35 на 100 тис населения с соотношением между мужским и женским полом 1,1:1.

Ключевые слова: серозный менингит, эпидемиология, этиология, взрослые.

Рецензент Крючко Т.А.

М.В. Починська, М.І. Шевчук

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Харків

КЛАСИ ПУЛЬСОВОГО АРТЕРІАЛЬНОГО ТИСКУ І ЧАСТОТА ПРИЗНАЧЕННЯ ОКРЕМИХ ГРУП КАРДІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ У ПАЦІЄНТІВ ДО І В РАННІЙ ПЕРІОД ПІСЛЯ ПОСТІЙНОЇ ЕЛЕКТРОКАРДІОСТИМУЛЯЦІЇ

E-mail: yourzemer@gmail.com

Вивчено частоту призначення окремих груп кардіологічних препаратів залежно від рівня пульсового артеріального тиску (ПАТ) в ранній період після імплантації електрокардіостимуляторів (ЕКС) у 220 пацієнтів (110 чоловіків і 110 жінок) у віці 70 ± 9 років. Після імплантації ЕКС частота призначення антиаритмічних препаратів та блокаторів рецепторів ангіотензину II підвищується тим більше, чим більше вихідний клас ПАТ. У ранній постімплантаційний період необхідне підвищення частоти призначення антикоагулянтів і антиагрегантів у кожному класі ПАТ. Частота призначення сечогінних засобів, антагоністів кальцію та інгібіторів ангіотензинперетворюючого ферменту збільшується з класом ПАТ та не потребує зміни в ранній період після імплантації ЕКС.

Ключові слова: електрокардіостимуляція, класи пульсового артеріального тиску, медикаментозна терапія.

Робота є фрагментом НДР «Терапевтичний супровід пацієнтів з імплантованими електрокардіостимуляторами і кардіоресинхронізуючими пристроями» (державний реєстраційний номер 0115U005080).

Пульсовий артеріальний тиск (ПАТ), що визначається різницею між систолічним (САТ) і діастолічним артеріальним тиском (ДАТ), залежить від ступеня тонусу стінок артерій і насосної функції лівого шлуночка (ЛШ). ПАТ поза фізіологічних значень (40-60 мм рт. ст.) підвищує ризик розвитку серцево-судинних ускладнень і загальної смертності [9-11]. Постійна електрокардіостимуляція (ЕКС), що застосовується для лікування пацієнтів з порушеннями ритму і провідності, а також хронічною серцевою недостатністю (ХСН), вимагає модифікації проведеної медикаментозної терапії, яка, в свою чергу, впливає на зміну ПАТ [3,6]. Однак зміни частоти призначення основних груп кардіологічних препаратів в класах ПАТ у пацієнтів в ранній період після імплантації ЕКС в літературі не вивчено.

Метою роботи була оцінка частоти призначення основних груп кардіологічних препаратів у пацієнтів в ранній період після імплантації ЕКС в різних класах ПАТ для розробки пропозицій корекції медикаментозної терапії в залежності від класу ПАТ.

Матеріал і методи дослідження. На базі відділення ультразвукової та клініко-інструментальної діагностики захворювань внутрішніх органів серцево-судинної системи і мініінвазивних втручань ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії імені В. Т. Зайцева НАМН України» обстежені 220 пацієнтів, з них 110 чоловіків і 110 жінок, середній вік яких склав 70 ± 9 років. Всім пацієнтам імплантовані ЕКС з 2006 по 2015 роки: SJM Verity DАх XL SR 5156 в

9. Shanina I, Volkov D. Frequency of detached cardiac drugs prescribing in patients of different classes QRS complex duration on the permanent pacing background. The Journal of V N Karazin Kharkiv National University, series "Medicine." 2014; 1108(27):33-37.
10. Torjesen A, Sigurthsson S, Westenberg J, Gotal J, Bell V, Aspelund T et al. Pulse Pressure Relation to Aortic and Left Ventricular Structure in the Age, Gene, Environment Susceptibility (AGES)-Reykjavik Study. Hypertension. 2014; 64(4): 756-761.
11. Tracy C, Epstein A, Darbar D, DiMarco J, Dunbar S, Estes N et al. 2012 ACCF/AHA/HRS Focused Update of the 2008 Guidelines for Device-Based Therapy of Cardiac Rhythm Abnormalities: A Report of the American College of Cardiology Foundation/American Heart Association Task Force on Practice Guidelines and the Heart Rhythm Society. Circulation. 2012; 126(14):1784-1800.

Реферати

КЛАССЫ ПУЛЬСОВОГО АРТЕРИАЛЬНОГО ДАВЛЕНИЯ И ЧАСТОТА НАЗНАЧЕНИЯ ОТДЕЛЬНЫХ ГРУПП КАРДИОЛОГИЧЕСКИХ ПРЕПАРАТОВ У ПАЦИЕНТОВ ДО И В РАННИЙ ПЕРИОД ПОСЛЕ ПОСТОЯННОЙ ЭЛЕКТРОКАРДИОСТИМУЛЯЦИИ

Починская М.В., Шевчук М.И.

Изучена частота назначения отдельных групп кардиологических препаратов в зависимости от уровня пульсового артериального давления (ПАД) в ранний период после имплантации электрокардиостимуляторов (ЭКС) у 220 пациентов в возрасте 70±9 лет. После имплантации ЭКС частота назначения антиаритмических препаратов и блокаторов рецепторов ангиотензина II повышается тем больше, чем больше исходный класс ПАД. В ранний постимплантационный период необходимо повышение частоты назначения антикоагулянтов и антиагрегантов в каждом классе ПАД. Частота назначения мочегонных препаратов, антагонистов кальция и ингибиторов ангиотензин превращающего фермента увеличивается с классом ПАД и не требует изменения в ранний период после имплантации ЭКС.

Ключевые слова: электрокардиостимуляция, классы пульсового артериального давления, медикаментозная терапия.

PULSE PRESSURE CLASSES AND FREQUENCY OF USE OF SEPARATE GROUPS OF CARDIAC DRUGS IN PATIENTS BEFORE AND IN THE EARLY PERIOD AFTER PACING

Pochinska M.V., Shevchuk M.I.

The frequency of use of individual groups of cardiac drugs depending on the level of pulse pressure (PP) in 220 patients (110 men and 110 women) aged 70 ± 9 years in the early period after the pacemaker implantation was studied. After the pacemaker implantation, the frequency of prescribing antiarrhythmic drugs and angiotensin II receptor blockers increases the more, the larger the initial class of PP. In the early period after implantation it is necessary to increase the frequency of appointment of anticoagulants and antiplatelet drugs in each PP class. The frequency of appointment of diuretics, calcium antagonists and angiotensin-converting enzyme inhibitors increases with the PP class and does not require a change in the early period after pacing.

Keywords: pacing, pulse pressure classes, drug therapy.

Стаття надійшла 29.01.18 р.

Рецензент Скрипник І.М.

DOI 10.26.724 / 2079-8334-2018-3-65-118-124

UDC 616.314-77-094-046.32: 615.462

О.О. Фастовець, Р.А. Котелевський, Р.Ю. Матвеев
ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», Дніпро

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ПОВЕРХНЕВОЇ АДГЕЗІЇ S. MUTANS І C. ALBICANS ТА МЕХАНІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ЯК ЕКСПЛУАТАЦІЙНИХ ХАРАКТЕРИСТИК МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ТИМЧАСОВОГО НЕЗНІМНОГО ЗУБНОГО ПРОТЕЗУВАННЯ

E-mail: rmail@ua.fm

Ускладнення тимчасового зубного протезування пов'язані з властивостями матеріалів для їх виготовлення. Нами досліджено 7 матеріалів щодо адгезії *S. mutans* та *C. albicans* до їх поверхні шляхом колориметричного аналізу, а також визначено силу, потрібну для їх розриву. Встановлено, що при використанні суспензії *S. mutans* найбільші показники оптичної густини, що відповідають інтенсивності поверхневої бактеріальної адгезії, виявлені для Акрилоксиду (19,71 ± 2,59) та Карбоденту (19,08 ± 2,23), та зменшувались у наступній послідовності: Tempolat C (12,33 ± 1,58), Structur Premium (10,78 ± 1,92), Protent 4 (8,92 ± 1,62), Visalys Temp (6,82 ± 1,97), Telio CS c&b (4,68 ± 1,65) (p<0,05). Для *C. albicans* максимальні показники оптичної густини зареєстровані для Акрилоксиду (58,35 ± 9,03) та Карбоденту (51,90 ± 8,31) і відповідно знижувались для Tempolat C (35,45 ± 5,13), Structur Premium (30,45 ± 5,34), Protent 4 (31,65 ± 8,29), Telio CS c&b (30,60 ± 8,93), Visalys Temp (20,10 ± 7,09) (p<0,05). Показники сили розриву також суттєво менші у пластмас Акрилоксиду (745,23 ± 94,75 N) та Карбоденту (711,09 ± 179,18 N) порівняно з біс-акриловими композиціями Tempolat C (973,71 ± 98,46), Protent 4 (1009,08 ± 84,50), Structur Premium (1392,19 ± 224,11 N), Visalys Temp (1254,38 ± 156,35 N), тоді як найвища сила зареєстрована для поліуретанового композиту Telio CS c&b (1106,45 ± 134,65 N) (p<0,05).

Ключові слова: пластмаси, мікробна адгезія, *S. mutans*, *C. albicans*, колориметрія, сила розриву.

Відомо, що тимчасові або провізорні незнімні конструкції є запорукою позитивного виходу зубного протезування. Вони дозволяють забезпечити відповідність естетичним вимогам та зберегти жувальну функцію зубощелепного апарату на момент фіксації постійних конструкцій. Окрім того, тимчасові коронки запобігають підтіканню ротової рідини до дентинних каналців, захищають пульпу зуба від теплових та хімічних подразників, перешкоджають зміщенню зубів

внаслід
функції
правил
можуть
вимога
вище за
властиві

адапта
більшої
лікуван
ускладн
карієсо
реставр
опорту
людей т

такі ме
прямий
виконан
небіоло

увагу н
наванта
нижча.
протяж
Різного
витрати
про знач

поверхн
характер

тимчасо
групою
вигляді
тимчасо
компози
України

Д
S. mutan
конструк
В
водорозч
(ХТТ) в